

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Dommedags Bog

Citation: Dalgas, Ernesto: "Dommedags Bog", i Dalgas, Ernesto: *Dommedags Bog*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 70.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgasdomval-shoot-idm139915689911920/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Dommedags Bog

med Foragt: men naar en sanddru, ren og retfærdig Herre som Spinoza forkynder det samme med alle Erfaringens og Logikkens Vaaben, da virke Grundene ved deres egen Kraft. Og hvilken Modgrund beviser os Moralens Gyldighed? Ak, naar man hører Lærere, Præster, Forældre, Onkler og navnlig Tanter disputere for den Moral, de ikke selv udøve, da give de tyve og fyrrertyve Grunde, der nok tilsammenlagte virke ved deres Masse og deres Patos, men hvoraf ingen enkelt, set for sig, med logisk Sikkerhed neutraliserer Lastens Argumenter.

Med saadanne Tanker kæmped jeg bekymret, og alt trængte ind i min Hu de Fristelser, for hvilke – efter Thomas à Kempis' Ord – ej nogen Dag, end ikke nogen Time den ædige Eneboer ved sig fri. Da raabte jeg i min Nød: »Er der da ingen paa Jord og i Himmel, der ej blot ved Troens og Haabets fromme Illusion og Kærlighedens Selvbedrag hæver sig over Bryndens, Vredens og Fejhedens Magt? Men som ved klar, nøjagtig og sikker Erkendelse tilintetgør de trende Djævlø i vort Bryst!»

Da saa jeg imod os vandre paa Havet en lysende Skikkelse. Jeg troede, det var Nazareeren. Men se, da han kom nær, saa jeg, det var ej ham; thi skægløs var han.

Da sagde han, mens Havet sydede i de røde Fodtrin, han havde traadt, som smeltet Bly, der æder Kød:

»I Blomsterlandet, det violblaa Land,
Og paa den hvide Strand, den kolde Strand,
Og i det dybe, hede, gule Sand
Erkendelsen den sanddru vinde kan.«

Og dermed traadte han atter sin blodige Sti ud over det sydende Hav. Jeg stod tilbage, og ihvorvel jeg ej forstod hans Gaadeord, vakte de dog Aneisen om en højere Erkendelse end den, som lærtes af denne Kejser Nero blandt Filosofer. Jeg ventede et Ord fra ham; men se, hans Øje var fæstet paa Gulvet, og jeg tror slet ej, han havde fornummet den gule Herres Tilsynekomst. Jeg fulgte hans Blik. Og det var fæstet paa en liden Pøl af Blod der, hvor den røde Nymfes Lig havde ligget. Og Lyset flimred der med okkergul Glans i dansende Ringe, der trak sig ud og ind som en bestandig

Uro. »Se!» sagde Mesteren. »Her ser Du et Billede af Gud i Lyset, som danser smilende i Dynd og levret Blod og leger i Brynde og Vellyst med sig selv. Eller nøjagtig talt: Her ser Du Gud selv. Thi i hvert Billede, som viser sig for Øjet i Verdens Spejl, der er Gud helt og purret. Og naar Du fordyber Dig i et tilfældigt Skue, da aabenbares Gud for Dig i dets Symbol. Thi Gud er helt og fuldt og over al Maade til Stede i hvert Punkt af Universet, og i ethvert Moment er Gud til Rede at kysse og favne Dig, saa at Du finder Hvile og sover ind i Beskuelsen af Gud.»

Ligesom jeg nys blev oprørt og rædselsslagen af Mesterens frygtelige Konsekvens, saaledes blev jeg nu rørt og betaget af denne dybe Renhed og Fromhed, der lyste af hans Blik, imedens han talte, mere med sig selv end med mig. Men Tiden hastede. Og skønt jeg med Møje løsrev mig fra den Fortryllelse, der bandt mig til hans Selskab, sagde jeg dog: »Ak, Mester, jeg maa ile. Jeg længes at erfare, om ikke andetsteds i Verden gives Erkendelse af en anden Art end din. Vis mig en Vej herfra til en anden Strand.»

Da svarede den ophøjede: »Kun een Vej gives der her fra min Ø; det er den Vej, som Moses gik igennem det røde Hav,» og han pegede ud. Da blev jeg angst og sagde: »Igenennem Vellystens Lue skal jeg da gaa?» Han svarede: »Frygt ej, min Søn. I Vellystens Ild gemmes der Glæde, Sundhed, Mod og Styrke. Ved Du da ej: Ved Vellyst fødes Livet. Jeg siger Dig: Og det genfødes ogsaa alene ved Vellyst. Den er den Ungdomskilde, der holder Sjæl og Legem evig friske. Den er det sande Igenfødelsens Bad, den hellige Ilddaab. Jeg siger Dig, ogsaa jeg, hvis Væsen er Beskuelse og Hvile, vandrer een Gang om Aaret ud i den Brand, hvor Mennesket glemmer sig selv. Spring derfor ud i Gud, vad gennem Guds Elskov, som Kristus gennem Helved, og frygt kun ej. Enten opnaar Du Salighedens Død, eller Du opstaar genfødt til nyt Liv paa en anden Strand.»

Da tænkte jeg mig om. Vel skjalv jeg for det Hav, der nu stirrede mig i Møde med sit tomme, sorte, ligegyldige Blik, saaledes som en Kvinde kan skjule sin Attraa under Kuldens Masko, men paa den anden Side fristed det mig nærtlig at forsøge selv med egen Smag og Sans og Følelse det, som skjulte sig i dette Hav, og at undersøge empirisk Spinozas Gud. Da greb mig en Haand i min Arm. Og jeg saa atter min sorte Følgesvend, der kom og gik efter sine egne Lo-